Højesteret afsiger domme i to principielle transport-sager

Højesteret har på det seneste afsagt to principielle domme med stor betydning for transporterhvervet. Den ene var en særdeles principiel sag om virksomhedspant, den anden vedrørte en forsinkelse/manglende levering af varer til det sydlige Rusland. Begge sager blev ført af advokat Philip Graff, NJORD.

Højesteret afsiger domme i to principielle transport-sager

Den 12. februar 2014 afsagde Højesteret dom i en sag, der angik prioritetsstillingen mellem en banks virksomhedspant og en speditørs håndpant efter § 14 i NSAB 2000 - samt speditørens mulighed for at udøve tilbageholdsret. Sagen var anket af begge parter fra Vestre Landsret og blev i begge instanser ført af advokat Philip Graff på vegne af speditøren. En lignende problemstilling er ikke tidligere behandlet i Højesteret, hvorfor sagen er principiel.

Tvisten vedrørte uenighed om rettighederne til en konkursramt transportkøbers varelager, som både banken og en speditør mente at have første prioritet til. Indledningsvis tiltrådte Højesteret i sin begrundelse Vestre Landsrets dom, hvorefter virksomhedspant fra tinglysningstidspunktet har prioritet frem for speditørens håndpant efter § 14 i NSAB2000.

Den ikke-lovbestemte tilbageholdsret

Højesteret gik herefter videre end Landsretten og tog stilling til spørgsmålet om den ikke-lovbestemte tilbageholdsret. Her fandt Højesteret, at en tilbageholdsret som udgangspunkt skal respektere ældre rettigheder, som i dette tilfælde virksomhedspant, men kan gå forud, såfremt tilbageholderens krav opfylder særlige betingelser – i den konkrete sag speditørens krav.

Speditørens krav omhandlede tilgodehavende for fragt i forbindelse med transporter, lagerleje samt omkostninger ved håndtering. Højesteret lagde i ankesagen vægt på, at denne samlede opgaveløsning, som ydet af speditøren, var rimelig og forretningsmæssig begrundet. Herefter lagde Højesteret til grund, at speditørens ydelser har øget eller bevaret varernes værdi, hvilket også kom banken til gode.

Højesteret fandt, at der på baggrund af denne sammenhæng mellem speditørens tilgodehavende og besiddelse tilkom speditøren tilbageholdsret i hele varelageret. Banken skulle derfor anerkende speditørens ret til at få dækket sine fulde omkostninger i den konkursramte transportkøbers varelager med tillæg af procesrente.

NJORD'S kommentar:

Højesteretssagen angik mange flere problemstillinger end hovedproblemstillingen, og materialet i sagen udgjorde mere end 700 sider.

Dommen må siges at være en mellemstor til stor sejr for transporterhvervet, for selvom håndpanteretten efter NSAB 2000 ikke blev anerkendt, accepterede Højesteret, modsat Vestre Landsret, at tilbageholdsretten er uafhængig af panteretten. Derfor vil transportører også i fremtiden (og uanset at der forudgående er tinglyst virksomhedspant) kunne påberåbe sig tilbageholdsret, såfremt der er tale om forretningsmæssigt begrundede ydelser af værdibevarende eller værdiforøgende karakter.

Da dommen kun omhandler "toppen af isbjerget" af de mange forskellige problemstillinger, der kan opstå, vil MAQS Law Firm meget snart gennemgå sagens øvrige problemstillinger, der kan være af interesse for transportører og speditører.

Transportør handlede "groft uagtsomt"

Den 23. januar 2014 afsagde Højesteret dom i en sag om forsinkelse/manglende levering af bryggeritanke, der skulle transporteres fra Randers til Maykop i den sydlige del af Rusland. Sagen blev for transportkøber ført af advokat Philip Graff, der ligeledes havde ført sagen i Sø- og Handelsretten.

Sagen er væsentlig, fordi den fastslår, at en transportør har handlet groft uagtsomt, når der er forsinkelse på transport af gods, og transportøren ikke nærmere kan belyse, hvad der har været årsagen hertil, samt når transportøren ikke har fulgt op på undertransportøren.

Da der ikke forelå force majeure eller andet, der kunne indikere unormale omstændigheder, fandt Højesteret, at der fra transportørens side forelå en så graverende tilsidesættelse af de normer, som må gælde for en transportør, som overlader en transport til en undertransportør, at transportøren ved at have udvist grov uagtsomhed var ansvarlig for det tab, som transportkøber havde lidt ved forsinkelsen.

Transportøren, der således ikke kunne begrænse sit tab, blev dømt til at erstatte transportkøbers betydelige omkostninger til konventionalbod og for den transportør, der efterfølgende fuldendte opgaven.

NJORD'S kommentar:

Højesteret fandt i lighed med Sø- og Handelsretten, at meget ringe udførelse af transporter medfører risiko for ubegrænset ansvar. Et sådant ubegrænset ansvar er ofte ikke dækket under forsikringen. Sagen giver således anledning til at efterse både forsikring og procedurer i forbindelse med udførelse af transporter.

ULLA FABRICIUS
ADVOKAT (H), PARTNER

(+45) 77 40 10 12
UF@NJORDLAW.COM